

При формуванні принципів засадах управління природокористування потрібно враховувати та кореспондувати з концептуальними принципами реформування економіки країни, що є системо утворюючим положенням.

Література

- 1 Рассадникова С.І. Теоретичні основи реформування організаційно-управлінської системи природокористування в Україні в контексті сучасних викликів/ С.І. Рассадникова// Економічні інновації: збірник наукових праць / ІПРЕЕДНАУ. – О., 2014. – Вип. 57: Актуальні проблеми сталого розвитку України та її регіонів. – С. 321-332.

АСПЕКТИ ЩОДО ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРИ ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

Сааджан В.А.
Ротор О.
Кіриченко К.О.

Одеський національний політехнічний університет

В сучасних умовах нестійкого зовнішнього середовища та посилення конкуренції українські підприємства змушені постійно перебувати у стані пошуку шляхів ефективності своєї діяльності та вирішувати завдання подальшого розвитку. Розвиток мирової економіки довів, що інновації – один з важливіших інструментів який сприяє економічному зростанню окремо взятих промислових підприємств та, як слідство, соціально-економічному розвитку держави. Для економіки України саме інновації і інноваційний розвиток можуть стати тією рушійною силою, яка здатна забезпечити економічну незалежність і подолання розриву з розвинутими державами на основі принципу «обганяти не доганяючи», тобто, не повторювати буквально шлях, яким інші вже пройшли і завоювали при цьому міцні позиції на світовому ринку, а рухатися, безсумнівно, у руслі світового розвитку, обираючи свій шлях, вишукуючи і реалізуючи свої потенційні переваги, займаючи провідні позиції в тих галузях діяльності, де для цього є необхідні і достатні умови.

Впровадження інновацій є дуже складним завданням, вирішення якого сприяє використанню системи стратегічного управління, тобто за рахунок практичних навиків так організувати процеси всередині підприємства та ззовні, щоб можливо було якомога точніше спрогнозувати попит, забезпечити його якісною, конкурентоспроможною продукцією, досягти переваг та ефективно розвиватися у довгостроковій перспективі. За для досягнення такої цілі треба дослідити поняття та місце інноваційного потенціалу при формуванні інноваційної стратегії.

Питання формування інноваційної стратегії, оцінюванню інноваційного потенціалу досліджувались в роботах Б.Твісса, Б.Санто, В.М.Аньшина, В.Н.Гуніна, В.М.Головій, Й.М.Петровича., Н.В.Краснокутської, Н.Ю.Круглової, Л.І. Федулової, А.В.Гриньова тощо. В роботах Б. Санто, В.М. Аньшина головна увага зосереджена на питаннях визначення сутності інноваційної стратегії та їх типології. В дослідженнях А.В.Гриньова докладно розглянуті концептуальні засади інноваційного розвитку підприємства і запропонована схема стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.

Постійні інновації в процесі виробництва товарів і послуг – обов'язкова умова розвитку або навіть виживання підприємства в умовах жорсткої конкуренції. Розробка інноваційної стратегії підприємства залежить від багатьох факторів, але ключовим і найголовнішим є інноваційний потенціал. Підходів до визначення поняття інноваційний потенціалу існує чимало, що свідчить про неоднозначність і різноманітність.

Так, Головій В.М. вважає, що інноваційний потенціал представлено єдністю трьох його складових [1].

- ресурсний рівень (ресурсний потенціал) – сукупність ресурсів, використовуваних у певних соціально-економічних формах для виробництва інноваційної продукції, що задовольняє суспільні потреби; упорядкована їх система у натуральному й вартісному вираженні, використовуваних для створення матеріально-технічної бази інноваційного середовища;
- результативний рівень – результат реалізації наявних можливостей;
- внутрішній рівень – здатність ефективно перетворювати ресурси на інноваційний продукт, які співіснують, взаємно передбачають і обумовлюють одна одну та виявляються у використанні як одне ціле.

Дослідження робіт Петровича Й.М., Краснокутської Н.В., Гунина В.Н. надали можливість виділити наступні чотири підходи у тлумаченні інноваційного потенціалу [3, с. 203; 4, 2]:

- сукупності різних видів ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності підприємства;
- міра готовності підприємства виконати поставлені цілі в області інноваційного розвитку;
- здатність підприємства розробляти й реалізовувати інноваційні проекти;
- сукупність можливостей підприємства в інноваційній діяльності [2].

Забарна Е.М. поділяє характеристики інноваційного потенціалу на дві групи.

Перша група – це група до якої належать параметри, що обумовлюють систему внутрішніх економічних відносин і засіб взаємодії з факторами зовнішнього середовища до яких треба відносити: форма власності на засоби виробництва; розмір підприємства; організаційна структура; галузева належність.

Друга група – це фактори, що характеризують внутрішні ресурси: фінансове положення (стійкість, джерела фінансування, кредити), науково-технічний потенціал, виробничий потенціал, інтелектуальний потенціал. [6, с.126].

На основі виявлених тлумачень інноваційного потенціалу при формуванні інноваційної стратегії підприємства можна визначити, що інноваційний потенціал – це можливість впровадження інноваційної стратегії підприємством й володіння їм та ринку необхідного рівня ресурсів:

- фінансових (власних або можливість їх залучення);
- матеріально-технічних;
- трудових;
- науково-технічних можливостей;
- отримання ліцензії на право виробництва інноваційного продукту;
- сприйняття ринку інноваційного продукту;
- рівня попиту;
- рівня доходу споживача.

За для розгляду та впровадження інноваційної стратегії необхідно досліджувати інноваційний потенціал підприємства з обов'язковою взаємодією з зовнішніми аспектами. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства повинно відбутись за допомогою:

- маркетингового аналізу;
- фінансового аналізу;
- техніко-економічного аналізу;
- кадрового аналізу;
- аналізу організаційної структури;
- аналізу фінансового ринку;
- аналізу науково-дослідницьких розробок;
- SWOT – аналізу для виявлення сили, слабкості, можливостей та загроз.

Оцінювання інноваційного потенціалу діяльності ряду підприємств надало можливість відзначити, що в сучасних нестабільних умовах українські підприємства для впровадження інноваційних стратегій як ніколи потребують державного врегулювання цього процесу заради виходу з кризисного становища у якому опинилась економіка України. З боку держави для розвитку економіки та спонуканню інноваційних процесів на підприємствах треба провести:

- зміни в оподаткуванні;
- посилити політику в області міжнародної співпраці як заради розв'язанні фінансових потреб так і науково-дослідницької співпраці.

Отже підняття інноваційного потенціалу підприємств потребує комплексного підходу як з боку самого підприємства так і з боку держави.

Література

- 1 Гріфін Р. Основи менеджменту: Нвч. посіб./ Р.Гріфін, В.Яцура, Д. Олесевич. – Львів: Бак, 2001. -624 с.
- 2 Петрович Й.М. Економіка виробничого підприємства / Й.М. Петрович. – К.: Знання, 2001.-463 с.
- 3 Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. /Н.В.Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
- 4 Гунин В.Н. Управление инновациями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитие организации». Модуль 7. [Текст] / Гунин В.Н. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 272 с. – ISBN 5-16-000058-5.
- 5 Круглова Н.Ю. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие [Текст] / Н. Ю. Круглова. – 2-е изд., доп. – [б. м.] : РДЛ, 2001. – 351 с. – ISBN 5-938400-244.
- 6 Забарна Е.М. Соціально-економічний розвиток регіону на інноваційно-інвестиційній основі Е.М.Забарна.-Одеса:ІПРЕЕД НАН України,2008.-264с.

ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Свірідова С.С., доцент
Сатдиев Атаджан

Одеський національний політехнічний університет

Динамічні трансформаційні процеси в Україні вимагають застосування досконалого механізму управління фінансовими ресурсами, авансованими в активи потенціалу машинобудівних підприємств. Управління виробничим потенціалом є однією з головних проблем функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. Формування й ефективне використання активів підприємства стає найважливішим засобом забезпечення конкурентоспроможності підприємства, прибуткової діяльності та досягнення в цілому стійкого розвитку в майбутньому.

Крім цього, достовірна оцінка обсягів об'єктів виробничого потенціалу підприємства дає можливість обґрунтувати реальну ринкову вартість суб'єкта господарювання, визначити ціну підприємства на ринку та його участь у формуванні національного багатства. Ефективне використання виробничого потенціалу завжди сприяло стабільному економічному стану будь-якого підприємства, тому є доцільним з'ясувати специфіку прояву цього терміна в нинішніх умовах фінансової кризи.

Термін «потенціал» у своєму етимологічному значенні походить від латинського слова «*potentia*» й означає «приховані можливості», які в господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю.

Основний зміст поняття «потенціал підприємства» полягає в інтегральному відображенні (оцінці) поточних і майбутніх можливостей економічної системи трансформувати вхідні ресурси за допомогою притаманних їй персоналу підприємницьких здібностей в економічні блага, максимально задовольняючи в такий спосіб корпоративні та суспільні інтереси.

Враховуючи вищезазначене, можна сформулювати друге бачення сутності виробничого потенціалу – це складна система наявних та прихованих можливостей підприємства, що виражаються у сукупності виробничих ресурсів, які забезпечують ефективне здійснення виробничого процесу, зокрема максимально можливого випуску об'єму продукції.

Велика роль виробничого потенціалу в господарській діяльності підприємства визначає необхідність управління процесом його використання, що, у свою чергу, потребує оцінювання ефективності завантаження потенціалу.